

De vostès

Quan tractem de l'ús del possessiu *llur* —ens ha vagat de fer-ho diverses vegades—, ens fa sempre l'efecte que allò que cal dir-ne i que, efectivament, diem, no ha d'ésser de profit per a ningú, perquè aquells que ho ignoren i a qui convindria de saber-ho no s'entretindran pas a llegir-nos. I allò que cal dir-ne i que cal saber és molt senzill: que l'ús de *llur* és facultatiu —això és, que si es vol, se'n pot prescindir— i, sobretot, que l'ús d'aquest terme possessiu només és correcte referit a un posseïdor plural. Així, és correcte de dir *Els artistes i llur obra* (o *llurs obres*), perquè *els artistes* revesteix la forma del plural, però és totalment incorrecte, i s'ha d'evitar rigorosament, de dir *L'artista i llur obra* (o *llurs obres*), perquè *l'artista* (el posseïdor) revesteix la forma del singular. Això s'ha dit tantes vegades, que gairebé fa angúnia de tornar-ho a dir. Tanmateix, quan tenim ocasió de fer observar a qui ha fet imprimir una frase com *L'autor va rebre l'homenatge de llurs admiradors* que l'ús de *llur* hi constitueix una greu incorrecció, encara baixa del cel, encara cau del niu: tan bé que es creia que ho havia fet!

Però el llenguatge sempre és capaç d'oferir casos imprevistos, especials, sobre els quals no s'ha pensat mai a dir res i en els quals, per tant, els dubtes són més lògics i raonables. Així, ¿es pot admetre l'ús del possessiu *llur* referit a *vostès* (posseïdor plural), considerant que aquest terme de cortesia comporta l'ús de les formes verbals i possessives de tercera persona? No es pot negar, efectivament, que hi ha una certa lògica en aquest ús, que algú practica (el trobem en una carta que acabem de rebre, escrita correctament), i podem pensar que si quan el pronom *vostès* es va introduir en la nostra llengua el possessiu *llur* no hi hagués esdevingut ja arcaïtzant, aquest ús potser s'hauria imposat tot naturalment. Hem de recórrer, doncs, a la lletra dels textos normatius. Segons el Diccionari Fabra, *llur* significa, exactament, "pertanyent a ells o elles", i el mateix Fabra, a la Gramàtica de 1956, diu que "...*llur* pot emprar-se en lloc de *seu* quan aquest significa 'd'ells' o 'd'elles'...". És cert que l'explicació de l'Enciclopèdia és més ambigua, com si deixés una porta oberta a aquest ús, però els textos de Fabra semblen concloents, per què creiem recomanable d'evitar l'ús de *llur* significat "de vostès".

Albert Jané